

Úvodní stránka>Odborná příprava, soudní sítě a agentury>Vzdělávání justičních pracovníků>Vnitrostátní systémy vzdělávání<

Výchozí odborná příprava soudců a státních zástupců v Evropské unii

Formarea inițială a judecătorilor și procurorilor în Uniunea Europeană

Rumunsko

Descriere generală

Formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor este realizată de Institutul Național al Magistraturii (INM) și este obligatorie pentru auditorii de justiție. Numărul locurilor disponibile se stabilește anual de către Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), în funcție de necesitățile sistemului judiciar. În anul 2021 au fost scoase la concurs 300 de locuri, dintre care 175 pentru judecători și 125 pentru procurori, iar concursul este în desfășurare.

Formarea inițială durează 2 ani, potrivit legii, dar auditorii de justiție optează pentru profesia de judecător sau de procuror abia la sfârșitul primului an de formare. Prin urmare, în primul an formarea este generalizată, auditorii de justiție urmând același program de studiu și fiind supuși aceluiași proces de evaluare, indiferent de viitoarea lor profesie. Pe parcursul celui de-al doilea an de formare, auditorii de justiție beneficiază de pregătire profesională specializată, în principal în cadrul instanțelor și parchetelor, potrivit opțiunilor acestora.

Institutul Național al Magistraturii este o **școală de formare profesională**, iar nu o prelungire a studiilor universitare. Astfel, formarea profesională inițială în cadrul INM privește în principal aptitudini aplicative, iar nu numai consolidarea cunoștințelor privind dispozițiile legale.

Prin urmare, auditorii de justiție sunt învățați, spre exemplu, să conducă o ședință de judecată/înfățișare în faza de urmărire penală, să administreze și să analizeze probele încuviințate, să înțeleagă psihologia părților de diferite tipologii, să analizeze în mod facil un dosar și să redacteze o decizie sau orice alt act jurisdicțional.

Accesul la formarea inițială

Accesul la formarea inițială se realizează exclusiv prin intermediul concursului de admitere la INM, organizat de CSM prin INM, și este bazat pe competențe profesionale, aptitudini și bună reputație.

Concursul de admitere la INM se adresează absolvenților facultăților de drept care au obținut o diplomă de licență, fără o condiție de vârstă sau de experiență profesională anterioară. Acesta cuprinde 4 faze:

- o probă de verificare a cunoștințelor juridice pe baza unui test grilă, cu scopul de a efectua o primă selecție obiectivă și eficientă;
- o probă scrisă, cu scopul de a evalua capacitatea candidaților de a prelucra și corela informații, de a interpreta și aplica legea, de a argumenta în scris, făcând dovada unui raționament logic și corect;
- o testare psihologică, ce cuprinde un test scris și un interviu, prin intermediul căruia se verifică îndeplinirea de către candidații a condiției de a fi apți din punct de vedere psihologic pentru exercitarea profesiei;
- o probă orală, constând într-un interviu care verifică nu numai cunoștințele, ci și aptitudinile, abilitățile, motivațiile și calitățile umane ale candidaților pentru o astfel de profesie.

Candidații admiși dobândesc calitatea de auditor de justiție și urmează programul de formare profesională inițială al INM, care se finalizează cu examenul de absolvire a INM.

Pentru accesul la formarea profesională inițială nu există căi alternative. Cu toate acestea, accesul în profesia de magistrat se poate realiza, de asemenea, în următoarele moduri:

prin concurs de admitere în magistratură, organizat de CSM, prin INM – care se adresează persoanelor licențiate în drept care au cel puțin 5 ani vechime în specialitate în funcțiile prevăzute expres de lege, candidații admiși dobândind calitatea de judecător sau procuror și având obligația de a urma, pe o perioadă de 6 luni, un curs de formare profesională în cadrul INM;

fără concurs sau examen, în cadrul unei proceduri desfășurate de CSM – pentru persoanele care au ocupat minimum 10 ani funcția de judecător, procuror sau magistrat-asistent, care și-au încetat activitatea din motive neimputabile, pentru ocuparea funcțiilor vacante la instanțe sau parchete.

Formatul și conținutul formării inițiale

Formarea profesională inițială a auditorilor de justiție se desfășoară pe parcursul a doi ani, primul an fiind dedicat pregătirii teoretice și practice în cadrul cursurilor și seminarelor susținute la Institut, iar cel de-al doilea an în principal stagiului practic în cadrul instanțelor și parchetelor.

Programul de formare inițială se aprobă anual de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea Institutului Național al Magistraturii care elaborează acest program și îl supune analizei Consiliului pedagogic și Consiliului științific.

Programa pentru anul I cuprinde disciplinele de studiu, numărul de cursuri și seminare aferent fiecărei discipline, precum și tipul de evaluare. Programa pentru anul al II-lea prevede modalitatea de desfășurare a stagiului de pregătire practică.

Activitatea de formare profesională a auditorilor de justiție este realizată de personalul de instruire al Institutului care este asigurat, de regulă, din rândul judecătorilor și procurorilor în funcție. Formatorii cu normă întreagă, detașați la Institutul Național al Magistraturii și formatorii colaboratori sunt organizați în catedre în funcție de domeniile de formare în cadrul cărora activează.

Formatorii elaborează *programele de studiu* aferente fiecărei discipline care cuprind temele și subtemele, numărul de ore alocate acestora, metodologia de formare, precum și detaliile privind evaluarea auditorilor de justiție.

Coordonatorii de practică sunt judecători și procurori de la instanțe, respectiv parchete care îndrumă activitatea specifică stagiului practic al auditorilor de justiție pe parcursul celui de-al doilea an de formare.

Primul an de studii

Activitatea auditorilor de justiție, organizați în grupe de câte 15-17, se desfășoară cu preponderență la sediul INM, unde aceștia participă la cursurile și seminarele prevăzute în programul de formare inițială, în scopul *aprofundării cunoștințelor juridice*, precum și *dezvoltării abilităților specifice* profesiilor de judecător și procuror. În cadrul INM, studiul legislației are caracter preponderent practic, reproducând, pe cât posibil, condițiile reale în care un magistrat își desfășoară activitatea. Acesta presupune studii de caz, desfășurate în grupuri restrânse, sub îndrumarea practicienilor care au întocmit actele de procedură. Seminarele includ, de asemenea, activități practice, precum studiul dosarelor, redactarea de acte procedurale și secvențe de procese simulate.

Studierea disciplinelor fundamentale (Drept civil și Drept procesual civil, respectiv, Drept penal și Drept procesual penal) are o pondere însemnată în programul de studiu al anului I, având în vedere că activitatea unui judecător/procuror se întemeiază într-o măsură semnificativă pe cunoștințe specifice acestor discipline.

Alături de disciplinele juridice fundamentale, auditorii de justiție studiază și Drept administrativ, Litigii cu profesioniștii, Dreptul familiei, Criminalistică, Drept constituțional, Dreptul UE, Drepturile Omului.

Programul de formare cuprinde abilități atât juridice, cât și non-juridice, grupate într-un pol de discipline dedicate științelor socio-umane, care abordează teme privind psihologia, comunicarea și dezvoltarea personală, sociologia, gândirea critică. Studiul limbilor străine urmărește, de asemenea, dobândirea de cunoștințe și dezvoltarea abilităților non-juridice relevante în exercitarea profesiei. O componentă importantă a programului de formare inițială este studiul Eticii și deontologiei profesionale, care are ca scop stabilirea și dobândirea standardelor comportamentale și morale specifice profesiei de judecător/procuror, atât în exercițiul profesiei, cât și în relația cu societatea, potrivit principiilor naționale și internaționale.

După absolvirea primului an de studiu, auditorii de justiție optează pentru funcția de judecător sau procuror, în ordinea poziției în clasament și în raport cu numărul posturilor stabilite de Consiliul Superior al Magistraturii.

Al doilea an de studii

Pentru a-și dezvolta abilitățile necesare specifice profesiei, dobândite în primul an de studii, dar și pentru a se familiariza cu viitorul mediu profesional, auditorii de justiție își desfășoară activitatea, cu preponderență în cadrul judecătorilor și a parchetelor de pe lângă acestea. Aceștia sunt îndrumați de tutori/coordonatori de practică (judecători și procurori), care au obligația de a se asigura că auditorii de justiție participă la toate activitățile relevante din cadrul unei instanțe și a unui parchet. Tutorii/coordonatorii de practică fac parte din personalul de instruire al INM.

În plus, auditorii de justiție efectuează stagii în cadrul cabinetelor de avocatură, birourilor notariale, birourilor executorilor judecătorești. De asemenea, desfășoară activitate practică în cadrul Direcțiilor de probațiune, secțiilor de poliție și în cadrul penitenciarelor. Scopul acestor stagii este de a oferi auditorilor o imagine de ansamblu asupra sistemului judiciar, precum și acela de a-i familiariza pe auditori cu realitățile altor profesii juridice, pentru a putea pune bazele unei colaborări eficiente și rodnice în viitoarea lor viață profesională.

Pe întreaga durată a formării profesionale inițiale, auditorii de justiție beneficiază de posibilitatea de a se familiariza cu problematica spațiului juridic european comun, prin participarea la stagii organizate în cadrul componentei AIAKOS a programului de schimb derulat de EJTN, la competiția THEMIS a școlilor de magistratură, precum și prin participarea la școli de vară, destinate dezvoltării și îmbunătățirii competențelor și abilităților specifice profesiei de magistrat, a celor lingvistice etc.

Finalizarea formării inițiale și obținerea calificării

După încheierea programului de formare inițială în cadrul INM, auditorii de justiție susțin un examen de absolvire prin care se verifică însușirea cunoștințelor, competențelor și abilităților necesare exercitării funcției de judecător, respectiv procuror.

Acesta constă într-un test scris la disciplinele Drept civil și drept procesual civil, Drept penal și drept procesual penal, Etică și organizare judiciară.

Ulterior promovării examenului, absolvenții INM dobândesc calitatea de judecător stagiar sau procuror stagiar și, în ordinea poziției ocupate în clasament, optează pentru instanțele sau parchetele unde își vor începe cariera profesională.

La încheierea perioadei de stagiul de 1 an, judecătorii și procurorii stagiar trebuie să susțină un examen de capacitate pentru a dobândi calitatea de judecători și procurori definitiv. În cadrul examenului sunt evaluate cunoștințele teoretice și practice, prin intermediul unor probe scrise și orale. Judecătorii și procurorii stagiar care promovează examenul de capacitate sunt numiți de Președintele statului în funcțiile de judecători și procurori.

Unul dintre obiectivele majore ale formării profesionale la începutul carierei, în cadrul INM, este de a oferi viitorilor magistrați o formare vastă, cuprinzătoare și de a îi ajuta să își îmbogățească cunoștințele în cât mai multe ramuri de drept. Totodată, deschiderea europeană și internațională a formării, ca obiectiv general însemnat, este realizată, printre altele, prin intermediul activităților de formare organizate în domeniile dreptului UE și al protecției drepturilor omului, prin includerea în programele de formare a unor elemente de drept comparat, precum și prin implementarea programelor de cooperare cu instituții europene responsabile cu formarea judecătorilor și procurorilor și/sau cu alte instituții judiciare europene.

Ultima actualizare: 09/06/2023

Această pagină este administrată de Comisia Europeană. Informațiile de pe această pagină nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene. Comisia nu își asumă nici o răspundere în legătură cu oricare din informațiile sau datele conținute în prezentul document sau la care acesta face referire. Vă rugăm să consultați avizul juridic în legătură cu normele privind drepturile de autor în cazul paginilor de internet ale Comunității Europene.